

Door Corinne Heyrman

de herinnering rekt zich uit

toen ik in het complex hiernaast
zei dat ik hier op 4 mei zou spreken
– drie jaar lang begeleidde ik een schrijfgroep in PI Vught
keken ze mij ongelovig aan:
dus jij gaat iets over vrijheid zeggen?
het voelde pretentius en
pretentie is niet mijn favoriete kledingstuk

over vrijheid weet ik niets
en daarom misschien alles
in de schrijfgroep vertelden ze me
dat gevangenschap een spiegel is
je ziet alleen nog jezelf
gevangenschap is kaal, werd gezegd
aan de grote tafel in de gevangenisbibliotheek,
vrijheid is de rest

herinneringen ken ik wel
een herinnering is een verhaal
met een begin en een einde
het is te overzien
het is vervaald
en daardoor bijgekleurd
in een hedendaags palet

omdat het onmogelijk is
om je oor op de grond te leggen
en te luisteren
naar de lagen
de wonden
de graven
halen we herinneringen op
vertellen elkaar de verhalen door
zoals vroeger in de klas een zin
doorgezegd werd in een kring
en daardoor veranderde van vorm en inhoud

is het belangrijk om te zorgen dat de overlevering
de nuance of de scherpe randen
er niet afschuurt

op plekken als deze
kun je naast luisteren ook kijken
een voorstelling zien
die maar half de waarheid dekt
geen fictie kan het immers winnen
van de realiteit
een echte wereld
die grillig was
een spectrum
niet absoluut
niet zwart wit

hier zijn
stille getuigen van grote gebeurtenissen
de wachttorens van de ontsnappingspogingen
cel 115 van het bunkerdrama
het kindermemoriaal van bijna 1.300 korte levens
beelden van de haren die werden afgeknipt
zelfgemaakte poppetjes van het blijvende streven naar eigenheid
een crematorium van de ontmenselijking
voorwerpen, constructies van wat ooit was

ook vandaag bevinden we ons in iets
dat ooit een herinnering zal zijn
een verhaal
geen idee of dit het begin is
het midden of zelfs het einde
daarvoor zullen we moeten wachten
tot de toekomst erop terugkomt
door vandaag om ons heen te kijken
kunnen we erkennen
dat een verhaal onduidelijk is
dat een herinnering beweeglijk is
onoverzichtelijk
als je je er middenin bevindt

op een dag als deze
rekt de herinnering zich uit
staat op
bindt haar haren in een paardenstaart
de herinnering kijkt in de spiegel
gaat naar buiten
laten we haar bekijken
laten we naar haar luisteren
de herinnering beweegt
de herinnering verandert
de herinnering raakt het één en het ander aan

**Bij herdenking Nationaal Monument Kamp Vught
4 mei 2025**

NATIONAAL
MONUMENT
KAMP VUGHT